به نام خدا

ويس جنين شناسي طبيبانه

بخش اول: رویان شناسی و گامتوژنز

\*سلولهای زایای بدوی یا primary germinal cell ها سازنده ی تخمک هستند. خود این سلولها در هفته ی ۲ رویانی در اپی بلاست قرار دارند. در هفته ی سوم، اپی بلاست را ترک میکنند و در دیواره ی کیسه زرده به هایپوبلاست می روند. در اواخر هفته ی میرسند. هنگامیکه این سلولها به گنادها میرسند، عده ای از آنها وارد فاز میوز میشوند و در پروفاز میوز میشوند و در پروفاز میوز میشوند و اووسیت اولیه را می سازند. و عده ای دیگر میتوز میکنند، حداکثر میزان میتوز نیز در ماه پنجم است.

پس یادمان باشد ← منشا سلولهای زایای بدوی از اپی بلاست است.

\*اگر از ما بپرسند که فولیکولهای داخل تخمدان در یک نوزاد دختر از چه نوعی است؟

جواب: از نوع بدوی است.

\*سلولهای فولیکولر که دور هر اووسیت هستند، OMI یا مهارکننده ی بلوغ اووسیت ترشح میکنند تا تقسیم میوز تا هنگام بلوغ دختر در پروفاز بماند، نام این مرحله دیپلوتن است.

که این موضوع به صورتهای مختلفی به صورت سوال مطرح میشوند؛ مثلاً میپرسند که اووسیت ها در هنگام تولد در چه فازی هستند؟ جواب؛ پروفاز میوز ا

تخمک اولیه نزدیک تولد وارد چه مرحله ای میشود؟ دیپلوتن

طولانی ترین مرحله ی میوز ا در سلول جنسی ماده کدام مرحله است؟ پروفاز

\*مرور سريع فوليكولها؛

- فولیکول بدوی یا primordial؛ شامل اووسیت اولیه و سلولهای فولیکولر دورش است.

-فولیکول اولیه یا primary؛ سلولهای فولیکولر که از سلولهای سنگ فرشی به مکعبی تبدیل میشوند، تکثیر میشوند و چند لایه سلول گرانولوزا را می سازند ۲ لایه ی تکا نیز از استرومای تخمدان می آیند و باعث تشکیل فولیکول اولیه میشوند.

-فولیکول ثانویه یا آنترومی؛ از نامش مشخص است که آنتروم یا حفره دارد. (مایع بین سلولهای گرانولوزا فاصله می اندازد و آنتروم را می سازد.)

\*کومولوس اوفروس مثل یک پل از گرانولوزا به اطراف ناحیه ی شفاف کشیده میشود و باعث میشود که لایه ی تاجی-شعاعی ساخته شود.

-فولیکول وزیکولر بالغ یا فولیکول گراف؛ سرج LH ۳۷ ساعت قبل از تخمک گذاری که یکی از اووسیت های فولیکولهای ثانویه ی میوز ا را تکمیل میکند و باعث تشکیل فولیکول وزیکولر میشود. در اینجا اولین گویچه ی قطبی و اووسیت ثانویه شکل میگیرد.

این اووسیت ثانویه نیز ۳ ساعت قبل از تخمک گذاری در متافاز ۱۱ متوقف میشود.

۱. منشأ سلولهای ژنیتال بدوی (PGC) از اپیبلاست است. (۴ بار)

۲. در زمان اوولاسیون (تخمکگذاری) اووسیت در مرحلهی متافاز میوز ۱۱ ( سه بار)

۳-فولیکول های موجود در تخمدان یک نوزاد دختر از نوع بدوی است. (۲بار)

۴ -اووسیت ها در زمان تولد در مرحله پروفاز میوز1 قرار دارند. (۳بار)

\*بخش دوم؛ گفتیم که سلولهای زایای بدوی در اوخر هفته ی پنجم به گنادهای جنسی مهاجرت میکنند، در جنس مذکر این سلولها در طناب جنسی اولیه قرار میگیرند و دورشان را سلولهای سرتولی میپوشاند.

\*منشا سلولهای سرتولی از اپی تلیوم سطحی گنادها می باشد.

\*فرآیند اسپرماتوژنز در دوران بلوغ اتفاق می افتد. سلولهای زایای بدوی، اسپرماتوگونی A تیره می سازند، سپس اسپرماتوگونی A روشن و سپس اسپرماتوگونی B میسازند.

\*اسپرماتوسیت اولیه که بزرگترین سلول نیز می باشند، تبدیل به اسپرماتوسیت ثانویه میشود، در اسپرماتوسیت ثانویه میوز ا تکمیل شده است و ۲۳ عدد کروموزوم مضاعف داریم سپس تبدیل به اسپرماتید می شوند که در آن ها میوز ۱۱ تکمیل شده است و ۲۳ عدد کروموزوم منفرد داریم.

\*ویژگی های اسپرماتید؛

-آخرین سلول اسپرماتوژنز است.

-تقسیم سلولی ندارد و هاپلوئید است.

\*در اسپرمیوژنز یادمان باشد که هنگام تبدیل اسپرماتید به اسپرماتوزوئید، آکروزوم تشکیل میشود؛ هسته با کمک pro پروتامین متراکم میشود، گردن، قطعه ی میانی و دم تشکیل میشود و بخش اعظم سیتوپلاسم از بین میرود.

اسپرم پس از طی این مراحل وارد اپی دیدم میشود و توانایی حرکت پیدا میکند.

۱-اسپرماتوسیت اولیه بزرگترین سلول رده ی اسپرماتوژنیک هستند و وارد فاز میوز میشوند. (۳بار)

۲. اسپرماتید 👈 آخرین سلول اسپرماتوژنز / تقسیم سلولی ندارد / هاپلوئید است. (۴ بار)

فصل دوم؛

\*در اولین هفته ی رشد و نمو به دلیل افزایش ناگهانی LH میوز ا کامل میشود.

\*پروژسترون توسط جسم زرد تولید میشود و تخمک گذاری با پارگی فولیکول صورت میگیرد.

\*خود جسم زرد از سلولهای گرانولوزایی که بعد از پارگی دیواره ی فولیکول گراف باقی مانده اند + سلولهای تکای داخلی و عروق رگ در اطراف آنها تشکیل میشوند.

\*وظیفه ی جسم زرد؛ پروژسترون ترشح میکند که از تحلیل جسم زرد جلوگیری میکند.

\*نكته؛ منشا جسم هموراژیک تخمدانی، از بقایای فولیکول گراف است.

\*لقاح؛ محل آن در آمپول لوله ی رحم است که حرکت مژه های سلولهای پوششی رحم با عث انتقال تخم از لوله ی رحم به حفره ی رحم میشود. اسپرم در اینجا دارای هسته ی متراکم است.

\*نكته ى خيلى مهم؛

ظرفیت پذیری یا capacitation همان حذف پوشش گلیکوپروتئینی از سر اسپرم که قبل از لقاح صورت میگیرد.

\*لقاح طی ۳ مرحله صورت میگیرد؛

۱-نفوذ به تاج شعاعی ۲-نفوذ به منطقه ی شفاف ۳-ادغام غشای اووسیت و اسپرم

\*اسپرم ها، آکروزوم را قبل از ورود به داخل تخمک و بعد از نفوذ به منطقه ی شفاف میگذرانند.

بعد از لقاح؛ تشکیل دومین گویچه ی قطبی صورت میگرد، واکنش کورتیکال ناحیه ی شفاف را داریم، دومین تقسیم میوزی نیز کامل میشود و اووسیت بالغ میشود.

?زونوپلاسیدا چیست؟ منطقه ای پر از مواد شیمیایی بین اووسیت و سلولهای گرانولوزا است که برای سر اسپرم گیرنده دارد.

\*یادمان باشد که آنزیم های آکروزومی برای عبور از زونوپلاسیدای اووسیت ثانویه کابرد دارند.

\*نکته؛ لایه ی شفاف به جز مرحله ی بلاستوسیت نهایی در همه ی مراحل ۴و۲ سلولی و مرولا دیده میشود.

و قبل از لانه گزینی نیز دژنره میشود.

\*۲ نکته ی خیلی مهم؛

۱-واکنش قشری و واکنش منطقه ی شفاف به دلیل جلوگیری از پلی اسپرمی است.

۲-در حین لقاح میوز ۱۱ اووسیت ثانویه، با ورود اسپرم به سیتوپلاسم کامل میشود.

\*لانه گزینی در اواخر هفته ی اول یا همان روز ۶ ام در مرحله ی بلاستوسیتی در مرحله ی ترشحی رحم اتفاق می افتد.در این مرحله، تروفوبلاست، رویان را به اندومتر رحم وصل میکند.

```
*خود تروفوبلاست ها در مرحله ی مرولا از امبریوبلاست ها متمایز میشوند.
                              ۱. لانهگزینی 👈 در اوایل روز ۶ / در مرحلهی بلاستوسیست / در مرحلهی ترشحی رحم (۵ بار)
                                                              ۲. افزایش ناگهانی LH 👌 کامل شدن میوز ا (سه بار)
  ۳. ظرفیت گیری (قابلیتپذیری یا capacitation) 👉 حذف پوشش گلیکوپروتئینی از سر اسپرم / قبل از لقاح انجام میشود. (۸
                                                                                                       بار)
  ۴. دومین تقسیم میوز اووسیت (کامل شدن میوز) 👈 پس از ورود اسپرم به تخمک انجام میشود. (۵ بار) / پس از ورود اسپرم به
                                                                              تخمک (لقاح) انجام میشود. (۸ بار)
                                          ۵. واکنش قشری و واکنش منطقهی شفاف 👈 جلوگیری از پلی اسپرمی (۴ بار)
                                                                         ۶. محل لقاح 👈 آمیولای لوله رحم (۳ بار)
                                                               ۷-تکای داخلی در تشکیل جسم زرد شرکت دارد. (۲بار)
۸-مراحل لقاح:نفوذ به تاج شعاعی-نفوذ به ناحیه شفاف-یکی شدن غشای سلولی اووسیت و اسپرم(ورود اسپرم ب داخل اووسیت)
                    👈 واکنش قشری و ناحیه شفاف 👈 از سرگیری تقسیم میوز دوم 🏻 فعال شدن متابولیک اووسیت (۴بار)
 ٩-تشكيل دومين گويچه قطبي ,واكنش كورتيكال و ناحيه شفاف,كامل شدن دومين تقسيم ميوزي و تشكيل اووسيت بالغ بعد از
                                                                                        لقاح انجام میشود (۴بار)
    ۱۰-تروفوبلاست در مرحله لانه گزینی رویان را به اندومتر رحم متصل میکند/نقش اساسی دارد (۳بار)
```

```
فصل ۳؛ هفته ی ۲ رشد و نمو
```

- \*در این هفته( همان روز ۸) روز ۲ تایی شدن است.
- \*از تروفوبلاست، سیتوتروفوبلاست و سیشیوتروفوبلاست تشکیل میشود.
- \*منشا ترشح HCG نیز (برای جلوگیری از تحلیل جسم زرد) از سینشیوتروفوبلاست است.
- \*دیسک رویانی ۲ لایه که اپی بلاست و هیپوبلاست دارد نیز در هفته ی ۲ شکل میگیرد.
- \*یادمان باشد که منشا سلولهای آمینوبلاست، ایی بلاست و سیتوتروفوبلاست از خود تروفوبلاست است.
  - \* در روز ۹ لاکونا در سینسیشیوم درست میشود که با اندومتر رحم ارتباط دارد.
- \*غشای هویزر یا همان اگزوسلومیک در این روز از هیپوبلاست درست میشود و کیسه ی زرده را میپوشاند.(کیسه ی زرده ای که در روز ۹ تکامل جنینی درست شده است.)
  - \*مهم؛ غشای هویزر در سطح داخلی سایتوتروفوبلاست است.
    - \*روز ۱۱ و ۱۲؛
  - -واکنش دسیدوآیی در روز ۱۱ است، یعنی استرومای اندومتر پر از چربی و گلیکوژن میشود.
    - -مزودرم خارج رویانی از کیسه ی زرد اولیه منشا میگیرد.
      - \*روز ۱۳؛
  - حفره ی کرونیونی از مزودرم جداری خارج رویانی تشکیل میشود. پرز اولیه نیز در هفته ی ۲ تشکیل میشود که در مرکزش سیتوتروفوبلاست وجود دارد.
- \*یادمان باشد سطح داخلی لایه ی سلول سیتوتروفوبلاست مزودرم خارج رویانی، سوماتوپلوریک است که حفره ی کوریونیک را تشکیل میدهد.
  - کیست خارج سلولی نیز در این روز تشکیل میشود.
  - \*یادمان باشد که هیپوبلاست منشا کیسه ی زرده ی ثانویه یا نهایی است که سقف آن را تشکیل میدهد.
    - \*نكته؛ HLAg يا همان آنتي ژن مجموعه ي سازگار بافتي روي تروفوبلاست به فراواني يافت ميشود.

۱. غشای هویزر (Heuser) یا غشای اگزوسلومیک) → حفرهی اگزوسلونیک را احاطه کرده / کیسهی زردهی اولیه را میپوشاند / از هیپوبلاست منشأ گرفته / در روز ۹ تشکیل میشود. (۱۳ بار)
۲. HCG توسط سن سیشیوتروفوبلاست ترشح میشود. (۵ بار)
۳. کوریون از مزودرم جداری خارج رویانی تشکیل میشود. (۷ بار)
۴. کوریون از مزودرم جداری خارج رویانی تشکیل میشود. (۷ بار)
۲. کوریون از مزودرم جداری خارج رویانی تشکیل میشود. (۶ بار)

(۵بار) مزودرم خارج رویانی در روز های 11و12 هفته دوم تکامل اتفاق می افتد.  $\Lambda$ 

۵. اولین ارتباط خونی رحم و جنین 👈 در روز ۱۱ و ۱۲ (۵ بار)

**۶.** پرز اولیه در هفتهی دوم تشکیل میشود. (۳ بار)

فصل ۴؛ هفته ی۳ رشد و نمو

\*گاسترولاسیون یا دیسک ۳ لایه در هفته ی ۳ شکل میگیرد که شروع آن با تشکیل شیار اولیه است.

\*اپی بلاست ها دچار Invagination یا فرورفتگی میشوند.

\*آلانتوئیس در روز۱۶ از خلف کیسه ی زرده ظاهر میشود.

\*سلولهای پیش نوتوکورد از راس گره ی اولیه منشا میگیرند و صفحه ی پری کوردیال را می سازند که آن هم پرده ی حلقی-دهانی و ۲ لایه ی اکتودرم و مزودرم را می سازد که القاکننده ی صورت و مغز قدامی است.

\*یادمان باشد که حفره ی آمنیون و کیسه ی زرده ی ثانویه با مجرای نوروانتریک به هم متصل میشوند.

\*چند نکته درباره ی ساخت و ساز مزودرم؛

-سلولهای اپی بلاست در وسط شیار مزودرم بینابینی را می سازند.

-سلولهای اپی بلاست قسمت دمی شیار مزودرم صفحه ی جانبی را می سازند و دمی ترین منطقه ی شیار مزودرم خارج رویانی را می سازد.

\*جمع بندی؛ پرز اولیه در هفته ی ۲ و پرز نهایی جفتی در هفته ی ۳ و سلوهای نوتوکورد در هفته ی ۳ شکل میگیرند.

\*اولین جزایر خونی در جنین از مزودرم احاطه کننده ی کیسه ی زرده اند.

```
*سلولهای خون ساز نهایی از مزودرم ناحیه ی آئورت،گناد و مزو نفروز مشتق می شوند.
```

?سیرنوملیا چیست؟ یک ناهنجاری که به دلیل عدم کفایت مزودرم در ناحیه ی دمی و دیسک زایای رویانی است.

\*مهم؛ تراتوم؛ یک تومور است که به دلیل باقی ماندن فعال شیار اولیه است. مثلاً شیار اولیه در ناحیه ی خلف دنبالچه ای باقی می ماند و باعث میشود که تراتوم خاجی-دنبالچه ای ایجاد شود.

ً. مزودرم بینابینی 👌 از تکثیر سلولهای بخش میانی شیار اولیه تشکیل میشود. (۲ بار)

۲. کانال نوروآنتریک 👈 ارتباط حفرات آمنیون و کیسهی زردهی ثانویه (۵ بار)

۳. گاسترولاسیون 👈 در هفتهی سوم و با پیدایش شیار اولیه شروع میشود. (۴ بار)

۴. تراتوم 👈 ناشی از باقی ماندن فعال شیار اولیه است. (۲ بار)

**۵.** آلانتوئیس 👈 در هفتهی سوم (روز ۱۴) تشکیل میشود. (۲ بار)

فصل ۵؛ هفته ی ۳ تا ۸ دوره ی رویانی

\*تعریف دوره ی رویانی یا امبریونیک؛ همان هفته ی ۳ تا ۸ دوره ی رشد و نمو.

\*نورولاسیون یعنی ایجاد لوله ی عصبی از صفحه ی عصبی که با بسته شدن نوروپور خلفی تکمیل میشود.

\*با القای نوتوکورد از اکتودرم، لوله ی عصبی ایجاد میشود.

\*وقتى BMP4كم بيان شود نورواكتودرم القا ميشود.

\*ساختارهایی از بدن که منشا اکتودرمی دارند؛

-مینای دندان، پوشش دهان، عدسی چشم، نخاع، فولیکول مو، غده ی هیپوفیز.

\*وقتی اکتودرم ضخیم شود میتواند صفحه ی شنوایی را ایجاد کند.

\*ساختارهایی که منشا شان از ۳ تیغ عصبی است؛

-مدولای فوق کلیه، گانگلیون پشتی نخاع، سلولهای شوآن، ملانوسیت ها، ادونتوبلاست ها(سلولهای عاج ساز)، دیواره ی مخروطی-تنه ای قلب.(الیگودندوسایت ها،استروسیت ها و شوآن همگی منشا نورواکتودرم دارند.)

```
*مزودرم صفحه ی جانبی؛ ۲ قسمت است: ۱-سوماتیک یا جداری ۲-اسپلانکنیک یا احشایی.
        -در قسمت سوماتیک، جناغ، هسته ی مزانشیمی اندام ها و استخوان های اندام ها از قسمت یا جداری مزودرم صفحه ی جانبی
                                                         -صفاق احشایی و عضلات معده نیز از اسپلانکنیک یا احشایی منشا میگیرند.
         *یادمان باشد که قسمت اسپلانکنیک در مزودرم صفحه ی جانبی، کیسه ی زرده را میپوشاند. این ۲ لایه ی مزودرم صفحه ی
                                                                               جانبی با همدیگر حفره ی داخل رویانی را می سازند.
           *مزودرم بینابینی؛ گفتیم که از بخش میانی شیار اولیه منشا میگیرد. (مزودرم بینابینی در تشکیل کلیه ها و گناد ها شرکت
                                                                                                                          مىكند.)
        *مزودرم مجاور محوری؛ در روز ۲۰ تکامل و در ناحیه ی پس سری، سومیت ها را به وجود می آورد. از قسمت شکمی و داخلی
                                                      سومیت، اسکلروتوم یا غضروف و استخوان و تاندون و عضلات به وجود می آید.
                                      *از قسمت پشتی-داخلی و شکمی-طرفی سومیت ها نیز درماتوم یا درم پشت به وجود می آید.
                             *یادمان باشد که عضلات خارج چشمی، فلکسور ستون مهره ای و زبان از میوبلاست های میوتوم هستند.
                                                          *منشا قشر فوق كليه، لنف و عضلات صاف لوله ي گوارش از مزودرم است.
         *خیلی مهم* مشتقات اندودرم شامل؛ مخاط دستگاه گوارش، پوشش مسیر های تنفس، غدد ضمیمه ی دستگاه گوارش(مثل
                 جزایر لانگرهانس و هپاتوسیت ها)،اپی تلیوم حفره ی صماخ، پارانشیم تیروئید و پاراتیروئید، پرده ی جنینی آلانتوئین.
                                                                                                ۱. منشأ جناغ 👈 مزودرم سوماتیک (صفحهی جانبی) (۲ بار)
             ۵. منشأ مینای دندان و پوشش دهان اولیه 👈 اکتودرم (۷ بار)
۶-لوله عصبی از لایه جنینی اکتودرم و به دنبال القای نوتوکورد بوجود میاید (۱بار)
                                                                        ۲. منشأ پاراتیروئید، اپیتلیوم و مخاط گوارشی، پارانشیم کبد و پانکراس و غدد 👈 اندودرم (۶ بار)
                  ۷-منشا سلول های ملانوسیت ستیغ عصبی است (۶بار)
                                                            ۳. ماشأ مدولای فوقکلیه (بخش مرکزی) و سلول های ادونتوبلاست(سلول های عاج ساز) 🖒 از ستیغ عصبی (۱۱ بار)
               ۸-مزودرم صفحه جانبی منشا صفاق احشایی میباشد (۲بار)
                                                                                                             ۴. اندوتلیوم منشأ اندودرم ندارد. (۴ بار)
```

فصل ۶؛ لوله ی گوارش و حفرات بدن

?دیافراگم از چه بخش هایی تشکیل شده است؟ یک تیغه ی عرضی داریم که تاندون مرکزی دیافراگم را می سازد + یک غشای پلوروپری تونئال + یک مزانتر خلفی مری که ستون های خلفی دیافراگم را می سازد + سومیت های C3 تا C5

?منشا تاندون مركزى ديافراگم؟ تيغه ى عرضى.

?ستون های دیافراگم از چه چیزی ساخته شده است؟ مزانتر خلفی مری.

\*یادمان باشد اگر قسمت عضلانی دیافراگم به هر علتی وجود نداشته باشد یا ناقص باشد، اوانتراسیون دیافراگم را داریم.

\*وقتی کودکی فتق دیافراگمی دارد، محتویات شکم اش بالا می زند و به داخل قفسه ی سینه می رود و باعث میشود که ریه ها تحت فشار باشند و دچار هایپوپلازی شوند.

-پس اگر سوال باشد که کودکی با اختلال تنفسی مراجعه کرده است و در تصویر برداری فتق دیافراگمی مشاهده شده است، باید بدانیم که فتق دیافراگمی باعث هایپوپلازی ریه شده است و تنگی نفس داده است.

فصل ۷؛ ماه سوم تا تولد جنین

\*تعریف؛ منظور از دوران جنینی، هفته ی ۹ تا زمان تولد است که به آن Fetal Period میگویند.

\* بیشترین رشد طولی جنین طی ماه های ۴ و ۵ است.

\*در هفته ی ۱۲ یا ماه سوم، مراکز استخوان سازی اولیه در استخوان های بلند و جمجمه ظاهر میشوند.

\*خیلی مهم\* ماه پنجم حرکات جنین حس میشود.

\*موهای لانگو بر روی بدن جنین ظاهر میشود و بافت چربی قهوه ای تشکیل میشود.

\*تخمین سن رویانی؛ در هفته ی ۳تا ۵ بر اساس تعداد سومیت ها صورت میگیرد. اما بعد از هفته ی ۱۴ قطر دور آهیانه، طول استخوان ران محیط سر در تشخیص سن جنین کاربرد دارند.

\*خیلی مهم\* جفت ۲ قسمت دارد؛

۱-کوریون بوته ای یا فروندوزوم که قطب جنینی جفت را می سازد.

۲- دسیدوآی قاعده ای که بخش مادری جفت را می سازد.

\*دسیدوآی کپسولی یا همان دسیدوآی غیرطبیعی جنین با بزرگ شدن کوریون تحلیل میرود، در نتیجه کوریون صاف در مجاورت مستقیم دسیدوآی جداری اندومتر رحم قرار میگیرد.

\*سینشیوتروفوبلاست در پرزهای جنینی در ماه چهارم در تماس با خون مادر است.

\*سطح دیواره ی جفتی پلاسنتا سپتا روی سینشیوتروفوبلاست را میپوشاند.

```
*دوقلویی و ناهمجاری ها؛ اگر گره و شیار اولیه کامل تقسیم نشوند و یا به عبارتی در مرحله ی ۲ لایه ای جنین کاملاً جدا نشود،
                                                                                              دوقلوها به همدیگر می چسبند.
     *اگر تقسیم سلولی تخم در مرحله ی دیسک زایای ۲ لایه ای باشد، ۲ قلوی همسان و کیسه ی آمنیون مشترک خواهد بود.
                   *اگر رویان با جفت و کیسه ی آمنیون جداگانه باشد؛ یعنی سلولها در مرحله ی ۲ سلولی از هم جدا شده اند.
                                              ۱. ماه ۵ 👈 حس شدن حرکات جنین / ظاهر شدن موهای لانگو روی بدن جنین / شکلگیری بافت چربی قهوهای (۴ بار)
 ۵. تقسیم شدن ناکامل گره و شیار اولیه 👈 دو قلوهای بهم چسبیده (۲ بار)
                                                                                             ۲. بیشترین رشد طولی جنین 👈 ماه ۴ و ۵ (۲ بار)
۶. دسیدوای کپسولی 👈 دسیدوای غیر قطبی جنین که تحلیل میرود (۲ بار)
                                                                             ۳. کوریون فروندوزوم 👌 بخش جنین جفت را میسازد / (بوتهای) (۷ بار)
                                                                         ۴. دسیدوای قاعدهای در تشکیل جفت شرکت دارد/ (بخش مادری جفت) (۷ بار)
                                                                                                                     فصل ۸؛
                                           *خیلی مهم* بیشترین حساسیت جنین به عوامل ناهنجاری زا هفته ی ۲تا ۷ است.
                                                                                                         *چند مورد تراتوژن؛
                                                                                -چاقی مادر میتواند باعث انفالوس نوزاد بشود.
                                                                                        -دیابت مادر ـــــهنقص لوله ی عصبی
                                                                      -هایپرترمی مادر ___آنسفالی و افزایش آلفا فیتوپروتئین
```

-قرص تالیدومید ـــــــآملیا و مروملنیا (نقص اندام)

-آبله مرغان \_\_\_\_آتروفی عضله و هاپیریلازی اندام

(آنكليوگلوسا حالتي است كه زبان به كف دهان بچسبد.)

\*بهترین زمان برای آمنیوسنتز \_\_\_ هفته ی ۱۴−۱۶.

\*روش تشخيص غيرتهاجمي جنسيت جنين \_\_\_بسونو گرافي

-توكسوپلاسموز كه نوعي عفونت است →مي تواند باعث كلسيفيكاسيون مغزي شود.

\*در صورت نمونه گیری \_\_\_\_بهترین زمان برای نمونه گیری از پرزهای کوریونی هفته ی۱۰−۱۲ است.

```
۱. در هاییرترمی مادر 👈 آنانسفالی و افزایش آلفا فیتو پروتئین (۲ بار)
                                 ۲. بیشترین حساسیت جنین به عوامل ناهنجاریزا 👈 هفتهی ۳-۷ (۳ بار)
                                                                                                  ∗فصل۹
                                         *هسته ی ژلاتینی دیسک بین مهره ای از بقایای نوتوکورد ساخته میشود.
                                                           *بال کوچک استخوان اسفنوئید از ۳ تیغ عصبی است.
                                                  *استخوان پس سری یا اکسیپیتال از مزودرم کنار محوری است.
                         *اگر بیماری مراجعه کند که دارای اسپاینابیفیدا باشد به احتمال زیاد اسید فولیک کمی دارد.
                                                                    *اسكلوروتوم باعث تشكيل مهره ها ميشود.
                                              *در جمجمه اگر درزها زودتر از موعد بسته شوند چه اتفاقاتی میفتد؟
                                                                         -در درز ساجیتال ـــــــاسکافوسفالی
                                                                             -در درز کرونال ___ آکروسفالی
                                          *اگر رشد جمجمه در یک سمت متوقف شود، پلاگیوسفالی ایجاد میشود.
                                           «وقتی نوروپورهای مغزی به موقع بسته نشوند کرانیوسژی ایجاد میشود.
                                                              ۱. اسکلروتوم 👈 در تشکیل مهره نقش دارد. (۲ بار)
                                                                             ۲. بسته شدن زودتر از موعد درز 👇
۳. بقایای نوتوکورد 👌 هستهی ژلاتینی دیسک بین مهرهای میشود. (۲ بار)
                                                                 🔵 کرونال 👈 آکروسفالی (براکی سفالی) (۲ بار)
                                                                            🔵 ساژیتال 👈 اسکافوسفالی (۱ بار)
```

```
فصل ۱۰؛ دستگاه عضلانی
```

\*تعریف؛ سندروم شکم متسع یا Prune Belly —◄به علت آتروفی عضلات شکم ایجاد میشود.

\*مهم \*هر ماهیچه از کدام سومیت ها منشا میگیرد؟

-عضلات رکتوس فوقانی، میانی و شکمی ــــــــاز سومایتومر ۱ و ۲

-عضلات مایل فوقانی \_\_\_سومایتومر۳

-عضلاتی که عامل بسته شدن فک هستند ─→سومایتومر ۴

 $\Delta$  سومایتومر –رکتوس طرفی طرفی

-عضلات عامل باز شدن فک\_\_\_\_هسومایتومر ۶

-عضله ی Stylo Pharyngeous \_\_\_سومایتومر۷

۱. سندروم شکم برآمدهی (prune belly) 🔷 بر اثر آتروفی عضلات دیوارهی شکم بوجود می آید. (۲ با

## فصل ۱۱

بخش ۱؛ دستگاه قلبی-عروقی

\*سلولهای پیش ساز قلب در قسمت جانبی شیار اولیه ی اپی بلاست قرار دارند.

\*دهلیزها، بطن چپ و قسمتی از بطن راست از ناحیه ی قلبی اولیه اند.

\*قسمتی از بطن راست+ مخروط قلبی+ تنه ی شریانی و مزوکارد پشتی →از ناحیه ی قلبی ثانویه یا پیاز قلبی اند.

\*از قسمت سری صفحه ی پریکوردی → صفحه ی سازنده ی قلب را می سازد.

\*نکته\* راههای خروجی بطن ها از کونوس کوریوس (مخروط قلبی) شکل میگیرند.

\*انتهای وریدی لوله ی قلبی اولیه، سینوس وریدی را می سازد که از شاخ چپ سینوس وریدی نیز، سینوس کرونری حاصل میشود.

\*نکته\* قسمت صاف دیواره ی دهلیز راست از شاخ سینوس راست است.

\*دریچه های قلبی؛ سپتوم اسپریوم یعنی دیواره ی جدا کننده ی دهلیزها از به هم پیوستن دریچه های سینوسی دهلیز به همدیگر ساخته میشوند.

```
* دریچه ی اجوف تحتانی ___از دریچه ی سیاهرگی ساخته میشود.
                                 *لت قدامی دریچه ی میترال___از بالشتک های دهلیزی-بطنی شکمی و پشتی سمت چپ است.
                                                                               *خود بالشتک قلبی نیز از ۳ تیغ عصبی است.
             -بالشتک اندوکاردی برای دیواره بندی قلب است که اگر روند ساخت اش مختل شود میتواندAtrial-Septal Defect یا
                                                                                    Ventricular-Septal Defect بدهد.
             *بخش غشایی دیواره ی بطنی از به هم پیوستن سپتوم کونوتراکئال سمت راست و چپ و بالشتک قدامی-تحتانی تشکیل
                                                                                                                 میشود.
                                                             *رشد دیواره ی بین دهلیزی باعث بسته شدن سوراخ اولیه میشود.
                                                         *سوراخ ثانویه به دلیل مرگ سلولی روی دیواره ی اولیه تشکیل میشود.
                                                  *دیواره ی اولیه روی سطح فوقانی بالشتک های دهلیزی-بطنی جوش میخورد.
                                                          *اگر دیواره ی ثانویه نقص داشته باشد، پس سوراخ بیضی باز می ماند.
                                                     *دریچه ی حفره ی بیضی در قلب به دلیل باقی ماندن دیواره ی اولیه است.
                                                          ۱. راههای خروجی بطنها از کونوس کوردیس (مخروط قلبی) شکل میگیرند. (۳ بار)
۴. بخش صاف دیوارهی دهلیز راست 👌 از شاخ سینوسی راست تشکیل شده. [۲ بار)
                                                                 ۲. سینوس کرونری 👈 از شاخ چپ سینوس وریدی حاصل میشود. (۶ بار)
                                                                            ۳. منشأ ترابكولار بطن راست 👈 يروگزيمال يياز قلبي (۲ بار)
                      ۵. منشا بالشتک قلبی 👌 ستیغ عصبی قلبی (۳ بار)
                                                                                                    بخش ۲؛ ناهنجاری ها
                                         *شايع ترين اختلال قلبي VSD است.(يعني نقص غشا يا عضله ي ديواره ي بطني داريم.)
        *در تترالوژی آئورت، نقص دیواره ی بین بطنی (VSD) همراه با اینکه آئورت روی هر ۲ تا بطن سوار میشود و در کنارش تنگی
                                                                                                    شریان ریوی نیز داریم.
```

-دیواره ی مخروطی-تنه ای سیر مارپیچی خودش را دنبال نمیکند و مستقیماً پایین می آید و جابه جایی عروق بزرگ پیش می

\*در جابه جایی عروق بزرگ چه اتفاقی می افتد؟

آيد.

```
*اگر سوراخ بیضی زودتر از موعد بسته شود، هاپرتروفی شدید دهلیز و بطن راست را داریم.
```

\*قسمت دیستالی ورید زرده ای راست بالاترین سمت ورید اجوف تحتانی را می سازد.

\*وریدهای نافی در تشکیل سینوزوئیدهای کبدی شرکت میکنند و سپس در سینوزوئید وریدی راست تحلیل میروند.

\*رباط گرد کبدی از انسداد ورید نافی تشکیل میشود.

\*ورید کلیوی چپ از اتصال وریدی بین ساب کاردینال چپ و راست تشکیل میشود.

\*ورید گنادال چپ \_\_\_\_از ورید ساب کاردینال منشا میگیرد.

\*وریدهای زرده ای یا وتیلین، منشا سینوزوئیدهای کبدی هستند.

\*ورید های بین دنده ای ←به کاردینال خلفی میریزند.

\*چند نکته ی خیلی مهم\*

-شریان براکیوسفالیک از شاخ راست کیسه ی آئورتی منشا میگیرد.

-قوس آئورت از چهارمین کمان آئورتی سمت چپ همراه با کیسه ی آئورتی و هم چنین آئورت پشتی چپ تشکیل میشود.

-بخش پروگزیمال شریان ساب کلاوین راست از کمان آئورتی چهارم است.

-شریان کاروتید مشترک از قوس حلقی ۳ است.

-منشا شریان های ریوی، قوس حلقی ۶ آئورت است.

-مجرای شریانی Ductus Arteriosusاز کمان ۶ چپی آئورت است.

-شریان های زرده ای، سیالیک و مزانتریک فوقانی را می سازند.

-شریان نافی از شاخه ی شکمی آئورت پشتی منشا میگیرد و قسمت مسدود شده اش به رباط نافی داخلی تبدیل میشود.

```
۳. قوس آئورت 👈 از چهارمین کمان آئورتی سمت چپ + کیسه آئورت + آئورت پشتی چپ تشکیل میشود. (۲ بار)
                                                   ۴. منشا شریان کاروتید مشترک 👈 قوس حلقی سوم (۳ بار)
                                                        ۵. شریان نافی از شریان زردهای منشا نمیگیرد. (۲ بار)

    مجرای شریانی (Ductus Arteriosus) أو از كمان ششم چپ آئورتی تشكیل میشود. (۳ بار)

                                                                                     فصل ۱۲؛ دستگاه تنفس
                                                                                         *مراحل تكاملي ريه؛
                                                         -مرحله ی شبه غده ای ← در هفته ی ۵ تا ۱۶ است.
                                         -مرحله ی کانالیکولر —لودر هفته ی ۱۵ تا ۲۶ (برونشیول تنفسی داریم.)
                                                             -تشكيل آلوئول اوليه ___هفته ي ۲۶ تا زمان تولد
-مرحله ی آلوئولی —ـــهکه در آن تماس کامل اپی تلیوم-اندوتلیوم را داریم و از ماه ۸ ام بعد از تولد تا زمان کودکی است.
               *سورفاکتانت از هفته ی ۲۴ حاملگی از پونوموسیت های تیپ ۲ ترشح میشود و کمبود آن میتواند باعث
                                                                    Hyaline Membrane Disease بشود.
                                    *سورفاکتانت با فعال کردن ماکروفاژ های حفره ی آمنیون در زایمان نقش دارد.
                                                                                دستگاه تنفس: (۱ نکته- ۴ بار)
۱. مرحلهی شبه غددی 👈 هفتهی ۵-۱۶ / مرحله کانالیکولار 👈 هفتهی ۱۶-۲۵ / تشکیل آلوئولهای اولیه 👈 از هفتهی ۲۵ تا تولد (۴ بار)
                                                                                     فصل ۱۳؛ دستگاه گوارش
```

ر. VSD) Ventricular Septal Disease انقص غشایی یا عضلانی دیوارهی بین بطنی / شایعترین اختلال قلب (۳ بار) 👈 نقص

۲. رباط گرد کبدی 👈 از انسداد ورید نافی تشکیل میشود. (۴ بار)

\*دئودنوم از foregut و midgut تشكيل ميشود.

\*کولون عرضی از midgut و hindgut تشکیل میشود.

چادرینه ی کوچک یا lesser omentum از مزوگاستر شکمی تشکیل میشود.(درباره ی lesser omentum یادمان باشد که انحنای کوچک معده، کبد و لیگامان داسی شکل نیز دخیل هستند.)

\*چادرینه ی بزرگ یا greater omentum از مزوگاستر پشتی تشکیل میشود.

\*مهم؛ (کبد مبحث پر سوالی است)

-هپاتوسیت های کبدی از اندودرم foregut هستند.

-منشا مجاری صفراوی پارانشیم کبد از اندودرم است.

-سلولهای کوپفر کبد از مزودرم دیواره ی عرضی تشکیل میشوند.

\*بازوی سفالیک یا سری روده ی میانی به قسمت دیستال دئودنوم، ژژنوم و بخشی از ایلئوم تبدیل میشود.

\*ناهنجاری\_\_\_\_آترزی مری میتواند باعث پلی هیدروآمنیوس شود.

\*آژنزی کلیه — میتواند باعث الیگو هیدروآمنیوس شود.

\*شایع ترین محل آترزی در روده، دئودنوم است.

\*اگر مجاری دیتلین باقی بمانند می تواند دایورتیکول مکل یا ایلئال بدهد.

\*فتق فیزیولوژیک در هفته ی ۶ دیده میشود.

\*ژژنوم اولین بخش از روده است که بعد از بازگشت قوس روده به داخل شکم باز میگردد.

\*جوانه ی سکال در هفته ی ۶ مثل یک اتساع مخروطی شکل در بازوی دمی قوس روده ی اولیه ظاهر میشود.

\*تشکیل سکوم؛ زمانی صورت میگیرد که قوس روده ای به حفره ی شکم برگردد.

\*چرخش کلی میان روده به این صورت است که °۲۷۰ خلاف عقربه های ساعت است، اگر چرخش°۹۰ در خلاف جهت عقربه های ساعت باشد حالت کلون چپ گرا ایجاد میشود.

\*قبلاً هم گفتیم که گاستروسژی به دلیل نقص در تشکیل مزودرم ایجاد میشود، اگر قوس های روده ای به داخل شکم برنگردند، آنفالوسل پیش می آید، یعنی روده ها در کنار خارجی ناف به فاصله ی تقریباً 3cm بیرون میزنند و روده ها داخل بند ناف توسط آمنیون پوشیده شده است.

\*چه زمانی مگاکولون مادرزادی داریم؟ هنگامیکه مهاجرت سلولهای ۳ تیغ عصبی مختل میشود.

\*منشا کانال آنال → از اکتودرم و اندودرم کانال آنال به وجود می آید.

```
۲. دئودنوم 👈 هم از foregut و هم از midgut تشکیل شده. (۲ بار)
                                                     🔵 کولون عرضی هم از foregut و هم از hindgut تشکیل شده. (۱ بار)
                                ۱. بازوی سفالیک (سری) روده میانی به قسمت دیستال دئودنوم، ژژنوم و قسمتی از ایلئوم تبدیل میشود. (۲ بار)
                                4-مخاط دستگاه گوارشی/پوشش مسیرهای تنفسی/غدد ضمیمه دستگاه گوارش از مشتقات اندودرم هستند (۵بار)
                ا جزاير لانگرهانس/هپاتوسيت ها/داربست تيموس/اپي تليوم حفره صماخ و پارانشيم پاراتيروئيد و تيروئيد منشا اندودرمي دارند (١١١ر)
                                                                                                               فصل ۱۴؛
                                                                           *نفرون ها از مزانشیم متانفریک منشا میگیرند.
                                                                             *کلیه های دائمی از متانفروز منشا میگیرند.
                                                                         *کلیه های متانفریک از مزودرم بینابینی هستند.
*لگنچه ها، هالب و کالیس ها و لوله های جمع کننده و لوله های دیستال کلیه های دائمی هم از جوانه ی هالبی منشا میگیرند.
                                                                  *خود جوانه ی هالبی از مجرای مزونفریک منشا میگیرد.
                                  *سینوس ادراری-تناسلی ___منشا مثلث مثانه است ولی در تشکیل هالب نقشی ندارد.
                                                               *اپی تلیوم پوشاننده ی مثانه به جز تریگون از اندودرم است.
```

۱. منشأ مجرای صفراوی 👈 پارانشیم کبد (اندودرم) (۲ بار)

\*در هفته ی ۷، پسر یا دختر بودن گنادها معلوم میشود.

\*رشد طنابهای جنسی اولیه از کروموزوم Y اثر میگیرد.

\*طنابهای جنسی بیضه هنگام بلوغ کانالیزه میشوند و سلولهای منی ساز را می سازند.

```
*آپاندیس، زائده ی بیضه و اوتریکول پروستات از مجاری پارامزونفریک منشا میگیرند.
                                     *در خانم ها، رحم و لوله ی رحمی و رباط پهن رحمی از مجاری پارامزونفریک منشا میگیرند.
                                                           *منشا برجستگی اسکروتال و کیسه ی بیضه، برجستگی تناسلی است.
                                *چه زمانی رحم ۲ شاخه داریم؟ هنگامیکه مجاری پارامزونفریک چپ و راست به همدیگر نچسبند.
                                                *قسمت سری یا کرانیال رباط تناسلی، رباط آویزان کننده ی تخمدان را می سازد.
۵. اوتریکول پروستات 👈 از بقایای مجرای پارامزونفریک تشکیل شده. (۲ بار)
                                                                                   ۱. منشأ رویانی نفرون 👈 مزانشیم متانفریک (۳ بار)
                  9. منشأ مثلث مثانه 👈 سینوس ادراری تناسلی (۲ بار)
                                                                             ۲. منشأ رویانی لولهی جمع کننده 👈 جوانهی حالبی (۵ بار)
   ۷. سینوس ادراری تناسلی در تشکیل حالب (میزنای) نقش ندارد. (۳ بار)
                                                                        ۳. منشأ رویانی لولههای دیستال کلیه دائم 👈 جوانه حالبی (۱ بار)
         ٨. منشأ زائدهي بيضه و آيانديس 👈 مجراي پارامزونفريک (۶ بار)
                                                                                  ۴. منشأ رویانی اپیدیدیم 👈 مجرای مزونفریک (۲ بار)
```

\*نکته ی خیلی خیلی مهم\* به دلیل هورمون آنتی مولرین در پسرها، بیماری پارامزونفریک یا مولرین تحلیل میرود و زوائد بیضه

و اوتریکل پروستات از این مجاری منشا میگیرند.

فصل ۱۵؛بخش اول

\*قوس حلقی از ۲ قسمت تشکیل میشود، ۱-یک قسمت از آن هسته ی مزانشیمی است که مزودرم صفحات جانبی و مجاور محوری منشا میگیرند.۲- یک قسمت آن هم اجزای اسکلتی صورت است که از ۳ تیغ عصبی منشا میگیرد.

\*انواع قوس ها؛

-قوس حلقی اول؛﴿

-قوس حلقی دوم؛ `

🗨 عصب آن تری ژمینال (زوج ۳) و زوج ۵ است.

—— استخوان های ماگزیلا،مندیبل و پالاتین و ۲ استخوان سندانی و چکشی در گوش و عضلات

جونده از آن منشا میگیرند.

رباط اسفنومندیبولار، غضروف مکل، عضله ی تریگوئید، عضله ی تمپورالیس، تنسور تیمپانی، بطن قدامی عضله ی دیگاستریک، همگی از قوس حلقی اولیه هستند.(بسیار مهم)

◄منشا عصب زوج ٧ يا فيشيال

منشا عضلات پوستی و حالت دهنده است، استخوان لامی یا همان stylo hyoid و غضروف رایپود از این قوس هستند، استخوان رکابی در گوش از این قوس است،عضله ی گوش و عضله ی پلاستیما از این قوس هستند.

بخش غضروفی و شاخ کوچک استخوان هایوئید از این قوس هستند. (خیلی خیلی مهم)

\*شاخ بزرگ و بخش تحتانی تنه ی استخوان هایوئید از قوس سوم است.

◄منشا عصب ٩ یا حلقی-زبانی است.

-قوس حلقی سوم<u>؛</u> ﴿

-قوس ۴ و *۶*؛

◄عضله ی استایلوفارنژیوس از این قوس است.

√شاخه ی حنجره ی فوقانی عصب ۱۰ از قوس ۴ است و شاخه ی راجعه ی عصب ۱۰ از قوس ۶ است.

\_ عضلات کریکوتروئید، بالا برنده ی کام و تنگ کننده ی حلق از قوس ۴ هستند،عضله ی داخل .

حنجره ای از قوس ۶ است.

🗡 غضروف های حنجره ای از هر دو قوس حلقی منشا میگیرند.

	. منشأ عضلات پوستی و حالت دهندهی صورت 👈 قوس ۲ (۴ بار)	۴. سندانی از قوس ۱ و به صورت داخل غضروفی تشکیل شده. (۲ بار)
,	. استخوان هایوئید (۹ بار) 👇	۵. منشأ رکابی 👈 قوس ۲ (۲ بار)
	🤇 منشا بخش تحتانی تنه 👌 قوس ۳	
)	🕻 منشا بخش غضروفی و شاخ کوچک 👈 قوس ۲	۶. منشأ شیپور استاش و مجرای گوش خارجی 👈 قوس ۱ (۶ بار)
,	ا. منشأ رباط اسفنومندیبولار و استخوان سندانی 🥎 غضروف مکل (۲ بار)	۷-استخوان های ماگزیلا, مندیبل و پالاتین و عضلات جونده از قوس حلقی اول مشتق میشوند (۴بار)

\*بخش ۲؛ انواع بن بست ها

۱-هر چیزی که در گوش است در بن بست اول است ــــه حفره ی صماخی، شیپور استاش، مجرای گوش خارجی

۲-بن بست دوم — لوزه ی کامی و لوزه ی حفره ای

۳-بن بست سوم \_\_\_\_ تيموس + پاراتيروئيد تحتاني

۴-بن بست چهارم\_\_\_\_ جسم اولتیموبرونشیال که خودش سلولهای پارافولیکولر یا سلولهای C غده ی تیروئید را می سازد.(تا کلسی تونین ترشح کنند.)+ پاراتیروئید فوقانی

\*نکته؛ غده یتیروئیدی منشا بن بستی ندارد. (بلکه سلولهای پارافولیکولار یا سلولهای C منشا بن بستی دارند و نه خود حفره.) \*تکامل گوش؛

-صفحه ی گوش منشا اکتودرم سطحی دارد که ساختار گوش داخلی را می سازد.

اگر وزیکول شنوایی مختل باشد مجرای حلزونی تشکیل نمی شود.

\*پرده ی صماخ ۳ تا منشا دارد؛ اکتودرم – اندودرم و بافت هم بند بینابینی.

\*منشا شیپور استاش از اندودرم است.

\*برجستگی های صورتی؛ برجستگی داخل بینی؛ نوک بینی، کام اولیه، پره های بینی و قطعه ی بین ماگزیلاری را تشکیل میدهد.

برجستگی ماگزیلاری؛ قست های طرفی لوب فوقانی را به وجود می آورد.

\*خود برجستگی ماگزیلاری همراه با برجسستگی بینی خارجی از مجاری بینی-اشکی شده اند.

\*فیتروم لب بالایی توسط قطعه ی بین ماگزیلاری و برجستگی بینی-داخلی تشکیل شده است.

\*کام ثانویه در هفته ی ۷ ام از تاخچه های کامی که از برجستگی های ماگزیلاری هستند ساخته میشوند.(نه از قطعه ی بین ماگزیلاری) بسیار مهممم

#### «ناهنجار ي؛

اگر استخوان ماگزیلاری با بینی خارجی به وصل نشوند، شکاف دو طرفی لب فوقانی یا شکاف مایل داریم.

اگر برجستگی های بینی-داخلی با هم ادغام نشوند، شکاف میانی لب را داریم.

اگر قطعه ی اینترماگزیلاری رشد نکند، لب فوقانی شکاف دار داریم.

اختلال در رشد و تکامل تاخچه ی کامی باعث شکاف در کام ثانویه میشود.

### «دندان ها؛

-رتیکولوم ستاره ای از اکتودرم جوانه ی دندانی منشا میگیرد.

-بافت های حفره یچالچ از مزودرم هستند.

الياف پريودنتال ا دنتال فوليكول منشا ميگيرند.

# \*زبان؛

-توبر کلوم ایپار در تکامل 2/3 قدامی زبان نقش دارد.

```
۱. منشأ غدد پاراتیروئید ← (۲ بار)

۵. عدم اتصال زوائد ماگزیلاری با زوائد بینی خارجی ﴿ ایجاد شکاف دو طرفعی لب فوقانی یا شکاف مایل (۲ بار)

۶. برجستگی بینی خارجی و برجستگی ماگزیلاری ﴿ از مجرای بینی اشکی تشکیل شده. (۳ بار)

۲. غدهی تیروئید منشأ بن بستی ندارد. (۲ بار)

۳. کام ثانویه از قطعمی بین ماگزیلاری تشکیل نمیشود. (۴ بار)

۶. بردهای بینی از برجستگی بینی داخلی نقش دارند. (۵ بار)

۶. بردهای بینی از برجستگی بینی خارجی تشکیل شده. (۳ بار)

۱. منشأ کام اولیه ﴿ برجستکی بینی داخلی (۴ بار)

۲. منشأ لوزه کامی ﴿ بن بست حلقی دوم (۳ بار)
```

#### \*فصل ۱۶

\*پروزن سفالون یا مغز قدامی ۲ قسمت میشود؛

۱-تلنسفالون؛ که نیم کره های مغزی و تیغه ی نهایی را می سازد.

۲-دیانسفالون؛ که هیپوفیز، تالاموس و هیپوتالاموس از آن منشا میگیرند.

\*\*\*مهم\*\*\*جسم پينه آل يا اپي فيز از سقف ديانسفالون است.

\*لامبن سفالون يا مغز خلفي ٢ قسمت ميشود؛

۱-متن سفالون که پل مغزی و مخچه را میسازد.

۲-میلنسفالون که بصل النخاع و هسته ی آمبیگوس را میسازد.

\*۲ نوع خمیدگی داریم؛ ۱-خمیدگی سری در مغز میانی ۲- خمیدگی گردنی بین مغز خلفی و طناب نخاعی

\*نکته ی مهم\* هسته هایی که از ستون وابران احشایی اختصاصی منشا میگیرند شامل هسته های آمبیگوس ، تری ژمینال، حرکتی فیشیال و منزوی هستند.

\*هسته ی زوج۱۲ جزء sumatic efferent است.(از هسته های حرکتی میلن سفالون است.)

\*دو نکته درباره ی صفحات قاعده ای؛

-شاخ جلوی نخاع را می سازند.

```
-یکسری ضخیم شدن صفحه ی بالی را داریم (alar plate) که مراکز حسی، شاخ خلفی و هسته های کوکلئار را می سازند.
          *سلولهای شوآن،الیگودندروسایت ها، استروسید ها، نورون های ۲ قطبی و ایاندیم، همه از اکتودرم منشا میگیرند.
                                                                              *میکروگلیا ها منشا مزودرمی دارند.
                                                                               *هیپوفیز از ۲ بخش منشا میگیرد؛
           ۱-یک بن بست راتکه که خودش از اکتودرم سقف دهان شکل گرفته و لوب قدامی و میانی هیپوفیز را می سازد.
                                                      Infandibulum-۲ که ساقه و لوب خلفی هیپوفیز را میسازد.
                                                                        ۱. میکروگلیا 👈 منشأ مزودرم دارد. (۵ بار)
                                                                 ۲. منشا یل مغزی و مخچه 👈 متانسفالون (۵ بار)
                                                   ۳. هستههایی که از ستون وابران احشایی اختصاصی (SVE) منشا میگیرند 👇 (۲ بار)
                                                                                                        🤵 آمبيگوس
                                                                                                       اترىژمينال 🥥
                                                                                                    🥥 حركتي فاسيال
                                                                                                          🤵 منزوی
```

فصل ۱۷؛ چشم

\*وزیکول بینابینی از دیانسفال مشتق میشود و با القای خودش میتواند عدسی را از اکتودرم سطحی به وجود بیاورد.

\* در هفته ی ۵ مزانشیم، به کروئید و صلبیه تمایز پیدا میکند. لبه های این شیار کروئید، در هفته ی ۷ جنینی جوش میخورند و باعث ایجاد مردمک در دهانه ی جام بینایی می شوند و در ساقه ی بینابینی یک تونلی ایجاد میکنند که در آینده تبدیل به عصب optic میشود.

